

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE ZA DRŽAVNU POMOĆ
VIJEĆE ZA DRŽAVNU POTPORU

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ ЗА ДРЖАВНУ ПОМОЋ

BOSNIA AND HERZEGOVINA
STATE AID COUNCIL

**G O D I Š N J I I Z V J E Š T A J
O D R Ž A V N O J P O M O Ć I U B O S N I
I H E R C E G O V I N I
U 2 0 2 2 . G O D I N I**

JUNI 2023.

Sadržaj	strana
1 UVOD	3
2 METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠTAJA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POMOĆI.....	4
2.1. Pravni osnov.....	4
2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmova.....	5
2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći.....	7
2.4. Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći.....	7
3 DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U BOSNI I HERCEGOVINI U 2022. GODINI.....	9
3.1. Državna pomoć u Bosni i Hercegovini u odnosu na osnovne makroekonomske pokazatelje.....	9
3.2. Ukupno dodijeljena državna pomoć u Bosni i Hercegovini po obliku/kategorijama.....	12
3.3. Ukupno dodijeljena državna pomoć (bez poljoprivrede) u Bosni i Hercegovini po vrsti/instrumentima dodjele.....	17
3.4. Struktura horizontalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.....	19
3.5. Struktura vertikalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.....	21
4 ZAKLJUČAK.....	23

1. UVOD

Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće) osnovano je 2012. godine Zakonom o sistemu državne pomoći u Bosni Hercegovini ("Službeni glasnik BiH" br. 10/12 i 39/20) (u daljnjem tekstu: Zakon), kao javna institucija koja samostalno obavlja svoju djelatnost. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (u daljnjem tekstu: SSP) sa Europskom unijom (u daljnjem tekstu: EU) i njenim državama članicama te njegovim stupanjem na snagu, Bosna i Hercegovina je preuzela obavezu uvođenja internog sistema kontrole državne pomoći. Upravo donošenjem gore navedenog Zakona Bosna i Hercegovina je ispunila dio svojih obaveza iz člana 71. SSP-a pri čemu je osnovano Vijeće kao organ zadužen za primjenu i provođenje pravnih propisa koji reguliraju oblast državne pomoći u Bosni i Hercegovini u skladu sa pravilima EU o državnoj pomoći. Uspostavljanje sistema kontrole državne pomoći jedan je od osnovnih preduslova za ispunjavanje kriterija o članstvu u EU. Međutim, za prijem u EU nije dovoljna samo transpozicija *aquis communautaire* vezanih za konkurentnost u nacionalnu legislativu, već i uspostavljanje efektivnih agencija odgovornih za upravljanje državnom pomoći u pretpristupnoj fazi.

Vijeće čini osam članova koji se biraju između priznatih stručnjaka iz oblasti ekonomije i prava. U sastavu Vijeća je Sekretarijat Vijeća (u daljnjem tekstu: Sekretarijat) koje obavlja organizacione, tehničke i upravne poslove i zadatke potrebne za njegov rad i koordinira njegovim radom.

Zakonom su Vijeću povjereni zadaci koji se odnose na odobravanje programa/shema državne pomoći i pojedinačne državne pomoći, odlučivanje o povratu nezakonito dodijeljene državne pomoći, uspostavljanje i upravljanje popisom programa/shema državne pomoći započetim prije osnivanja Vijeća, pokretanje istraga i naknadna procjena dodijeljene državne pomoći, ako postoji dovoljno indikacija da se ista nezakonito koristi, kao i ostale aktivnosti koje se odnose na dodjelu i kontrolu dodjele državne pomoći, te na saradnju sa organima za provođenje Zakona i sa davaocima državne pomoći.

Vijeće je u 2022. godini održalo 13 sjednica. Vijeće je u 2022 godini donijelo šest odluka i to pet rješenja i jedan zaključak od čega tri rješenja ocjenjujući u postupku *ex post* kontrole usklađenosti državne pomoći pri čemu je Vijeće u jednom rješenju odredilo rok od 90 dana da se otklone utvrđene nepravilnosti.

Dio aktivnosti Vijeća u 2022. godini je bio posvećen promoviranju reforme kontrole državne pomoći koja podstiče pametan, održiv i inkluzivni rast. Naime, neophodno je jačanje svijesti davalaca i promoviranje obaveze blagovremenog podnošenja prijave državne pomoći u postupku prethodog (*ex ante*) odobrenja kako bi se u narednom periodu odlučivanje Vijeća o dozvoljenosti dodijeljene državne pomoći u postupku naknadog (*ex post*) odobrenja svelo na najmanju moguću mjeru. Vijeće je u 2022. godini aktivno radilo na podizanju svijesti i znanja o ulozi politike i prava

državne pomoći i to kroz konstruktivne sastanke sa organima za provođenje i davaocima državne pomoći.

Prema članu 71. stav (5) SSP-a Vijeće je u obavezi izraditi i usvojiti Godišnji izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini i dostaviti ga Vijeću ministara Bosne i Hercegovine do 30. juna tekuće godine. Navedeni izvještaj, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nakon usvajanja obavezno dostaviti međunarodnim institucijama, u skladu sa zaključenim sporazumima o recipročnom izvještavanju.

Ovaj Izvještaj je izrađen na osnovu Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj u 2022. godini, Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022. godini i Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u 2022. godini, koje su dostavile vlade Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Informacija o dodijeljenoj državnoj pomoći na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2022. godini koju je dužno dostaviti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine, a na osnovu podataka dobijenih od davalaca državne pomoći, do dana usvajanja ovog Izvještaja Vijeću nije dostavljena. Stoga, je ovaj Izvještaj sačinjen bez podataka sa nivoa Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

2. METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠTAJA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POMOĆI

2.1. Pravni osnov

Zakonom je uređen sistem kontrole državne pomoći u Bosni i Hercegovini u svrhu provođenja njenih međunarodno preuzetih obaveza koje proizilaze iz SSP-a. Polazeći od pravnog naslijeđa EU-a o državnoj pomoći, Zakonom je definiran pojam odnosno obilježja koja, određena javna sredstva koja se dodjeljuju privrednim subjektima, trebaju imati kako bi se smatrala državnom pomoći, uslovi za odobrenje državne pomoći, nadležnost i djelokrug Vijeća u odnosu na državnu pomoć, postupak odobravanja, kontrole dodjele, korištenja i povrata državne pomoći, te obaveze Vijeća vezane uz izradu popisa državne pomoći i godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći.

Pored Zakona, državna pomoć u Bosni i Hercegovini regulirana je i sljedećim podzakonskim aktima:

- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/18),
- ⇒ Uredbom o uslovima i postupku za dodjelu pomoći male vrijednosti – *de minimis* pomoć ("Službene novine Federacije BiH", broj :27/18),
- ⇒ Uredbom o uslovima za dodjelu državne pomoći u obliku naknade za obavljanje i izvršenje javnih usluga privrednim subjektima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa ("Službene novine Federacije BiH", broj: 27/18),
- ⇒ Odlukom o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći („Službeni glasnik BiH“, broj: 64/13),

- ⇒ Uredbom o načinu i postupku prijavljivanja državne pomoći u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj: 105/13),
- ⇒ Uredbom o načinu i procedurama prijavljivanja državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj: 104/13),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH, broj: 41/15),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik RS", broj: 54/14),
- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijumima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 111/20),
- ⇒ Uredbom o dodjeli državne pomoći privrednim subjektima za obavljanje javnih usluga od opšteg ekonomskog interesa („Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 111/20),
- ⇒ Uredbom o uslovima i postupku za dodjelu državne pomoći male vrijednosti - *de minimis* („Službeni glasnik Republike Srpske", broj: 111/20).

2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmova

Državna pomoć, u smislu Zakona je svaki stvarni ili potencijalni javni rashod ili umanjeno ostvarenje javnog prihoda, postojećeg, planiranog ili potencijalnog, koju može dodijeliti ili planirati direktno ili indirektno davalac državne pomoći, u bilo kom obliku, čime se narušava ili postoji opasnost od narušavanja konkurencije na tržištu stavljajući u povoljniji položaj određene privredne subjekte, proizvodnju ili trgovinu određenih proizvoda ili pružanje određenih usluga, ukoliko to utiče na ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti.

Navedeno određenje državne pomoći se zasniva na odredbama člana 107. Ugovora o funkcioniranju EU (u daljnjem tekstu: UFEU), a u skladu sa članom 71. SSP-a prema kome je sa pravilnom primjenom ovog sporazuma nespojiva svaka državna pomoć kojom se narušava ili prijeti narušavanje konkurencije na tržištu davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine. Također, SSP navodi da će se svaka praksa suprotna ovom članu ocjenjivati na osnovu kriterija koji proizlaze iz primjene pravila konkurencije koja važe u Zajednici, posebno člana 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice (u daljnjem tekstu: Ugovor o EZ) (sada člana 101., 102., 106. i 107. UFEU) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice.

Davaoci državne pomoći, u smislu Zakona su: Bosna i Hercegovina, Federacija BiH, Republika Srpska, Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, kantonalne, gradske, općinske uprave putem ovlaštenih pravnih lica, te svako pravno lice koje dodjeljuje ili upravlja državnom pomoći.

Korisnici državne pomoći, u smislu Zakona, su privredni subjekti koji obavljaju privrednu djelatnost učestvujući na tržištu putem proizvodnje ili trgovine robe i/ili usluga.

Program državne pomoći (shema), u smislu Zakona, podrazumijeva akt na osnovu kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne

pomoći dodjeljuju pojedinačne državne pomoći i akt na osnovu kojeg se državna pomoć, koja unaprijed nije vezana za poseban projekat, dodjeljuje jednom ili više korisnika državne pomoći.

Pojedinačna državna pomoć (ad hoc), u smislu Zakona, podrazumijeva svaku državnu pomoć dodijeljenu bilo kojem korisniku izvan utvrđenih programa državne pomoći.

Polazeći od odredbi Zakona koje uređuju pojam državne pomoći, kako bi se utvrdilo ima li neka državna intervencija karakter državne pomoći, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uslovi koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno uticati na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, odnosno potrebno je u svakom konkretnom slučaju utvrditi radili se o:

1. Prenosu državnih sredstava – državnom pomoći smatra se ona mjera koja uključuje transfer državnih sredstava, a koja potiču od državnih, entitetskih i lokalnih vlasti, fondova i pravnih lica ovlaštenih od strane države da dodjeljuju i upravljaju državnom pomoći. Transferi državnih sredstava mogu se javiti u više oblika. Pored direktnih transfera državnih sredstava u obliku subvencija ili grantova, državnom pomoći se smatraju i državne garancije, umanjena ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza, poreske olakšice, otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog postupka javnih nabavki i druge vrste dodjele državne pomoći zbog toga što se njima umanjuje javni prihod države.

2. Ekonomska prednost – državna pomoć bi trebalo da stvori ekonomsku korist koju privredni subjekt u normalnim tržišnim uslovima ne bi mogao steći. Manje vidljivi primjeri transakcija koji zadovoljavaju ovaj uslov da osiguravaju ekonomsku prednost mogu biti sljedeći slučajevi: privredni subjekat kupuje ili zakupljuje zemlju u državnom vlasništvu po cijeni manjoj od tržišne; privredni subjekat prodaje zemlju državi po cijeni višoj od tržišne; privredni subjekat uživa privilegovan pristup infrastrukturi bez plaćanja nadoknade; privredni subjekat dobija kapital od države pod uslovima koji su povoljniji od uslova koji bi se dobili od privatnog investitora.

3. Selektivnost – da bi ovaj kriterij bio ispunjen potrebno je utvrditi da li se dodjelom državne pomoći stavlja u povoljniji položaj određeni privredni subjekat ili proizvodnja određenih proizvoda. Državna pomoć, po svojoj prirodi, mora biti selektivna i time uticati na ravnotežu između određenih privrednih subjekata i njihovih konkurenata. Selektivnost je upravo ono što razdvaja državnu pomoć od takozvanih općih mjera. Opće mjere su one koje se bez razlike primjenjuju na sve privredne subjekte u okviru jedne grane u državi članici. Opće mjere ne uključuju državnu pomoć.

4. Uticaj na konkurenciju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU – Zakon na osnovu SSP-a propisuje zabranu dodjele državne pomoći kojom se narušava ili prijeto narušavanje konkurencije na tržištu davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine, odnosno na ispunjavanje međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti. Dakle, da bi neka mjera bila smatrana nedozvoljenom državnom pomoći mora imati i uticaj na konkurenciju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. U skladu sa prethodno navedenim, Vijeće treba provjeriti da li djelatnost koju

obavlja korisnik državne pomoći narušava ili prijeti narušavanju konkurencije, odnosno da li utiče na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. Dovoljno bi bilo dokazati da je korisnik državne pomoći uključen u privrednu aktivnost i da poslove obavlja na tržištu na kojem postoji trgovina između Bosne i Hercegovine i EU. Pravni oblik i forma korisnika državne pomoći nije relevantan u ovom kontekstu budući da i neprofitne organizacije mogu biti angažovane u privrednoj aktivnosti.

U skladu sa prethodno navedenim, državnom pomoći se može smatrati svaka pomoć koja se zasniva na programu državne pomoći ili se dodjeljuje pojedinačnom korisniku koji se može smatrati privrednim subjektom u smislu Zakona i pravnog naslijeđa EU, ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji.

2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći

Polazne osnove za izradu Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini su godišnji izvještaj i podaci o dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini dostavljeni od organa za provođenje Zakona: Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Srpske i Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Napominjemo da, u skladu sa članom 4. stav (2) tačka a) Zakona, Zakon se ne primjenjuje na poljoprivredu i ribarstvo te je državna pomoć koju su dodijelila ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva entiteta prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, a podzakonskim aktima o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u entitetima propisano je da ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede dostavljaju samo podatke o ukupno dodijeljenim iznosima državne pomoći za poljoprivredu.

Izveštaj se zasniva na podacima koje su organi za provođenje Zakona prikupili od davalaca državne pomoći i sastavljen je u skladu sa važećim zakonodavstvom, koje sumira klasifikacije i propise izvještavanja u EU.

2.4. Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj pomoći

Godišnje izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini izrađeno je na osnovu Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj u 2022. godini, Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022. godini i Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u 2022. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Informacija sa podacima o dodijeljenoj državnoj pomoći na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2022. godini koju je dužno dostaviti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine do dana usvajanja ovog Izvještaja nije dostavljena.

Ovako dostavljeni pojedinačni izvještaji entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine konsolidovani su u ovaj jedinstveni izvještaj. Dakle, Godišnji izvještaj u 2022. godini predstavlja analitički i konsolidovani pregled dodijeljene državne pomoći izrađen na osnovu podataka dobijenih od strane organa za provođenje Zakona: vlada Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, koji su navedene podatke prikupili prema obrascima i uputstvima sadržanim u uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine, ali bez Informacije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine sa podacima o dodijeljenoj državnoj pomoći na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine.

Uredba o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne pomoći u Republici Srpskoj propisuje u članu 5. da se državna pomoć za potrebe realizacije ove Uredbe prema namjeni dijeli na:

- 1) državnu pomoć za promoviranje regionalnog razvoja;
- 2) horizontalnu državnu pomoć namijenjenu: a) malim i srednjim privrednim subjektima, b) za sanaciju ili restrukturiranje privrednih subjekata, c) za zaštitu životne sredine, d) za usavršavanje, e) za zapošljavanje radnika koji se teže zapošljavaju ili radnika sa invaliditetom, f) za istraživanje, razvoj i inovacije i g) za oblast kulture;
- 3) državnu pomoć namijenjenu sektoru: a) proizvodnje čelika, b) vađenja uglja i c) saobraćaja;
- 4) državnu pomoć u obliku specifičnih instrumenata državne pomoći: a) pojedinačna garancija i programi garancija Republike Srpske, b) prodaja nepokretne imovine u javnoj svojini i c) osiguranje izvoznih kredita.

Dok se prema odredbi člana 6. Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine, za potrebe izrade Godišnjeg izvještaja, državna pomoć razvrstava, zavisno od cilja i iznosa dodijeljene državne pomoći, prema sljedećim oblicima pomoći:

- 1) državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja;
- 2) horizontalna državna pomoć: a) državna pomoć malim i srednjim privrednim subjektima, b) državna pomoć za sanaciju ili restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama, c) državna pomoć za zapošljavanje zaposlenika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom, d) državna pomoć za zaštitu životne sredine, e) državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije, f) državna pomoć za usavršavanje, g) državna pomoć u obliku rizičnog kapitala, h) državna pomoć u oblasti kulture;
- 3) vertikalna državna pomoć – pomoć posebnim sektorima: a) državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika, b) državna pomoć privrednim subjektima u sektoru vađenja uglja i c) državna pomoć u sektoru prometa;
- 4) državna pomoć male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć).

Zbog navedene neusuglašenosti entitetskih uredbi o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u pogledu oblika (kategorija) na koje se državna pomoć razvrstava, za potrebe Godišnjeg izvještaja u 2022. godini objedinjeni su, odnosno prikazani podaci za sve oblike navedene u dostavljenim izvještajima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

U skladu sa prethodno navedenim, državna pomoć je za potrebe Godišnjeg izvještaja u 2022. godini razvrstana prema sljedećim oblicima:

- a) Državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja;
- b) Državna pomoć dostupna cijeloj privredi - **horizontalna državna pomoć**:
- 1) za male i srednje privredne subjekte,
 - 2) za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama,
 - 3) za zapošljavanje zaposlenika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom,
 - 4) za zaštitu životne sredine,
 - 5) za istraživanje, razvoj i inovacije,
 - 6) za usavršavanje,
 - 7) u oblasti kulture.
- c) Državna pomoć namijenjena određenim sektorima - **vertikalna državna pomoć**:
- 1) u sektoru proizvodnje čelika,
 - 2) u sektoru vađenja uglja,
 - 3) u sektoru saobraćaja,
- d) Državna pomoć male vrijednosti.

Državna pomoć koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona o sistemu državne pomoći u BiH ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

Predmet analize su državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna, vertikalna, državna pomoć male vrijednosti i državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa u 2022. godini.

3. DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ U BOSNI I HERCEGOVINI U 2022. GODINI

3.1. Državna pomoć u Bosni i Hercegovini u odnosu na osnovne makroekonomske pokazatelje

Ukupno evidentirana državna pomoć u Bosni i Hercegovini u 2022. godini iznosi **480.755.772 KM ili 245.170.540,29 €** što je povećanje u iznosu od **39.226.120,84 KM**, odnosno **8,88%** u odnosu na 2021. godinu kada je državna pomoć iznosila **441.529.651,16 KM ili 225.750.518,27 €**, dok je u odnosu na 2020. godinu, kada je državna pomoć iznosila **478.653.188 KM ili 244.904.657,09 €**, došlo do povećanja u iznosu od **2.102.584 KM** odnosno **0,43%**.

Grafikon 3.1. Pregled ukupno dodijeljene državne pomoći u Bosni i Hercegovini u periodu od 2020. - 2022. godine

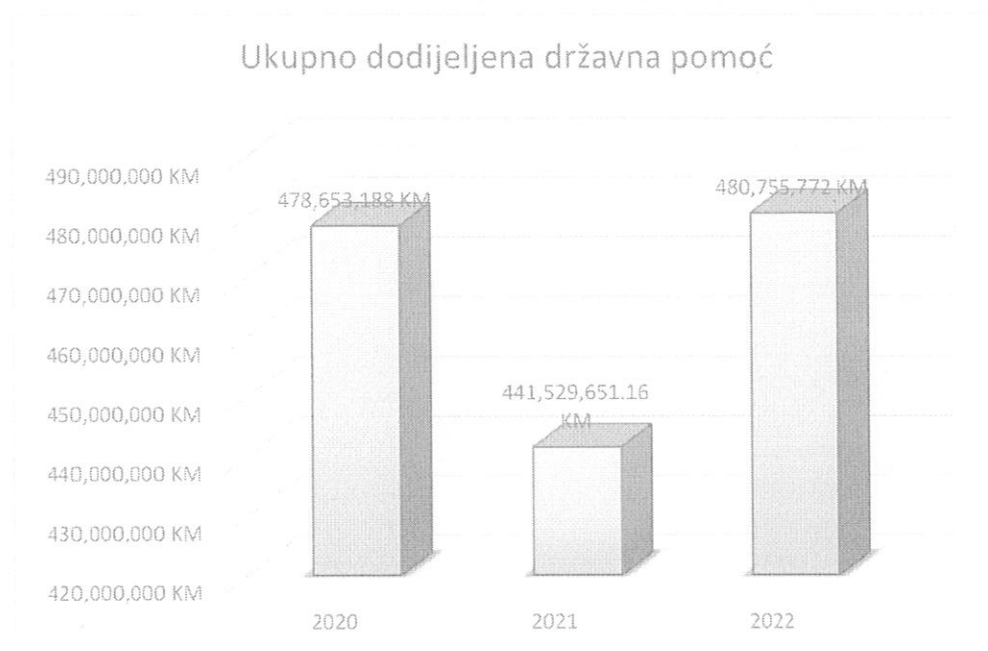

Tabela 3.1. Državna pomoć u odnosu na BDP i po stanovniku u Bosni i Hercegovini u periodu od 2020. – 2022. godine

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2020.	2021.	2022.
1	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	478.653.188 KM	441.529.651,16 KM	480.755.772 KM
2	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	244.904.657,09 €	225.750.518,27 €	245.170.540,29 €
3	BDP	KM	34.255.000.000 ¹	37.324.393.000 ²	45.604.629.000 ³
4	BDP	EUR	17.576.139.745,25	19.166.580.189,19	22.962.881,81
5	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	1,40	1,18	1,05

¹ Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, dostupno na adresi: www.bhas.gov.ba

² Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, dostupno na adresi: https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2022/NAC_02_2021_Q4_1_BS.pdf

³ Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, dostupno na adresi: https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2023/NAC_02_2022_Q4_1_BS.pdf

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O DRŽAVNOJ POMOĆI U BOSNI I HERCEGOVINI U 2022. GODINI

6	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	135,55 ⁴	125,03	136,14
7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	69,35	64,07	69,45

U Tabeli 3.1. prikazani su osnovni makroekonomski pokazatelji koji nam pružaju pregled i upoređivanje tih pokazatelja, od ukupnog iznosa državne pomoći, učešća državne pomoći u odnosu na bruto domaći proizvod u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BDP), te iznosa državne pomoći po stanovniku u Bosni i Hercegovini u periodu od 2020. - 2022. godine.

Na osnovu naprijed navedenog, u Tabeli 3.1. prikazan je udio ukupne državne pomoći u BDP-u koji je u 2020. godini iznosio **1,40%**, u 2021. godini iznosio je **1,18%**, a u 2022. godini iznosi **1,05%**.

Istovremeno državna pomoć po stanovniku u 2022. godinu iznosi **136,14 KM** što predstavlja povećanje za **8,88%**, odnosno **11,11 KM** u odnosu na 2021. godinu kada je državna pomoć po stanovniku iznosila **125,03 KM**, te povećanje za **0,43%** odnosno **0,59 KM** u odnosu na 2020. godinu, kada je iznosila **135,55 KM** po glavi stanovnika.

Također je važno napomenuti kako se državna pomoć za poljoprivredu i ribarstvo u Bosni i Hercegovini, kao i u EU, metodološki prikazuje odvojeno od ostale državne pomoći zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu te državne pomoći, odnosno njihove specifične djelatnosti, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

Tabela 3.2. Državna pomoć u odnosu na BDP i po stanovniku u Bosni i Hercegovini u periodu od 2020. - 2022. godine (bez poljoprivrede i ribarstva)

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2020.	2021.	2022.
1	DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	272.866.573	241.656.554	199.259.551
2	DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	139.613.181,16	123.850.946,95	101.614.201,37
3	BDP	KM	34.255.000.000	37.324.393.000	45.604.629.000
4	BDP	EUR	17.576.139.745,25	19.166.580.189,19	22.962.881,81
5	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	0,80	0,64	0,43
6	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	77,27	68,43	56,42

⁴ Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, "POPIS STANOVNIŠTVA, KUĆANSTAVA I STANOVA U BOSNI I HERCEGOVINI, 2013. REZULTATI POPISA", Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, lipanj 2016. godine, dostupno na adresi http://www.popis.gov.ba/popis2013/doc/RezultatiPopisa_HR.pdf

7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	39,53	34,86	28,40
---	--------------------------------	-----	-------	-------	-------

Stoga se u odnosu na naprijed navedeno, u ovom Godišnjem izvještaju u Tabeli 3.2. prikazuje dodijeljena državna pomoć bez pomoći za poljoprivredu i ribarstvo, a ta državna pomoć u 2022. godini dodijeljena je u iznosu od **199.259.551 KM** ili **101.614.201,37 €**, što predstavlja smanjenje za **17,54%**, odnosno **42.397.003 KM** u odnosu na 2021. godinu, te smanjenje u odnosu na 2020. godinu za **26,98%**, odnosno za **73.607.022 KM**.

Udio dodijeljene državne pomoći, bez pomoći sektoru poljoprivrede i ribarstva, u BDP-u u 2022. godini iznosi **0,43%**, dok je u 2021. iznosio je **0,64%**, dok je u 2020. godini iznosio **0,80%**.

3.2. Ukupno dodijeljena državna pomoć u Bosni i Hercegovini po obliku/kategorijama

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj je propisano da su oblici državne pomoći: državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna državna pomoć, vertikalna (sektorska) državna pomoć, pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć) i državna pomoć u obliku specifičnih instrumenata državne pomoći.

Oblici državne pomoći određuju se prema primarnim ciljevima dodjeljivanja:

1. Državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja može se dodijeliti kao: pomoć kod početnog ulaganja ili troškova bruto plaća i naknada za radna mjesta koja se otvore kao direktan rezultat projekta početnog ulaganja, operativna pomoć ili pomoć novoosnovanim malim privrednim subjektima.
2. Horizontalna državna pomoć – za male i srednje privredne subjekte, za sanaciju i restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama, za zapošljavanje, za zaštitu životne sredine, za istraživanje, razvoj i inovacije, za usavršavanje, državna pomoć u obliku rizičnog kapitala i državna pomoć u oblasti kulture.
3. Vertikalna državna pomoć (dostupna određenim sektorima) dodjeljuje se u: sektoru proizvodnje čelika, sektoru vađenja uglja, sektoru prometa (cestovni, željeznički i zračni).
4. *De minimis* pomoć definirana je članom 2. tačka c) Zakona i predstavlja pomoć koja se dodjeljuje jednom privrednom subjektu za bilo koju svrhu koja se dodjeljuje jednom ili više puta i koja ne prelazi iznos od 200.000 eura u toku bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. *De minimis* pomoć se može dodjeljivati za bilo koju namjenu, osim za: vađenje uglja, nabavku drumskih teretnih vozila i privrednim subjektima koji obaljavaju usluge prevoza tereta, podsticanje izvoza, tj. aktivnosti koje se odnose na izvoz, davanje prednosti domaćim proizvodima u odnosu na uvozne proizvode, kao i privrednim

subjektima u teškoćama.

Državna pomoć koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

Državna pomoć dodijeljena za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa prikazana je u ukupno dodijeljenom iznosu i nije predmet posebne analize.

Državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa, predstavlja, u skladu sa članom 6. stav (1) tačka c) Zakona, dozvoljenu državnu pomoć, koja se dodjeljuje pravnim i fizičkim licima kojima je u skladu sa posebnim pravilima povjereno obavljanje iste ili dodijeljeno isključivo pravo obavljanja određenih djelatnosti ako bi u slučaju nepostojanja takve pomoći ova lica bila onemogućena u obavljanju posebnih zadataka koji su im povjereni i pod uslovom da je državna pomoć samo naknada za obavljanje i provođenje tih zadataka i pod uslovom da se time u većoj mjeri ne narušava tržišna konkurencija i ispunjavanje preuzetih međunarodnih obaveza.

Obavljenju analizu godišnjih izvještaja entiteta, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine koji su izrađeni na osnovu dostavljenih obrazaca popunjenih od strane davalaca državne pomoći u Bosni i Hercegovini, razvrstani po obliku, možemo prikazati u sljedećoj tabeli:

Tabela 3.3. Pregled dodijeljene državne pomoći po obliku/kategorijama u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2022 - KM				
		FBiH ⁵	RS ⁶	BD ⁷	VM BiH ⁸	Ukupno BiH
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REGIONALNOG RAZVOJA	0	0	0	nema podataka	0
2	HORIZONATALNA DRŽAVNA POMOĆ	500.000	34.135.155	17.885.060	nema podataka	52.520.215
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ	0	0	7.605	nema podataka	7.605
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI	67.660.035	21.957.724	0	nema podataka	89.617.759
5	USLUGE OD OPĆEG EKONOMSKOG INTERESA	41.025.109	16.088.863	0	nema podataka	57.113.972
6	DRŽAVNA POMOĆ U OBLASTI POLJOPRIVREDE I RIBARSTVA	149.145.792	113.012.488	19.337.941	nema podataka	281.496.221
UKUPNO		258.330.936	185.194.230	37.230.606		480.755.772

⁵ Federacija Bosne i Hercegovine.

⁶ Republika Srpska.

⁷ Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

⁸ Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O DRŽAVNOJ POMOĆI U BOSNI I HERCEGOVINI U 2022. GODINI

				nema podataka	
--	--	--	--	---------------	--

U 2022. godini nije evidentirana državna pomoć za **promoviranje regionalnog razvoja**.

Horizontalna državna pomoć u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **10,92%** i iznosi **52.520.215 KM** ili **26.792.189,80 €**.

Vertikalna državna pomoć u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **0,002%** i iznosi **7.605 KM** ili **3.879.55 €**.

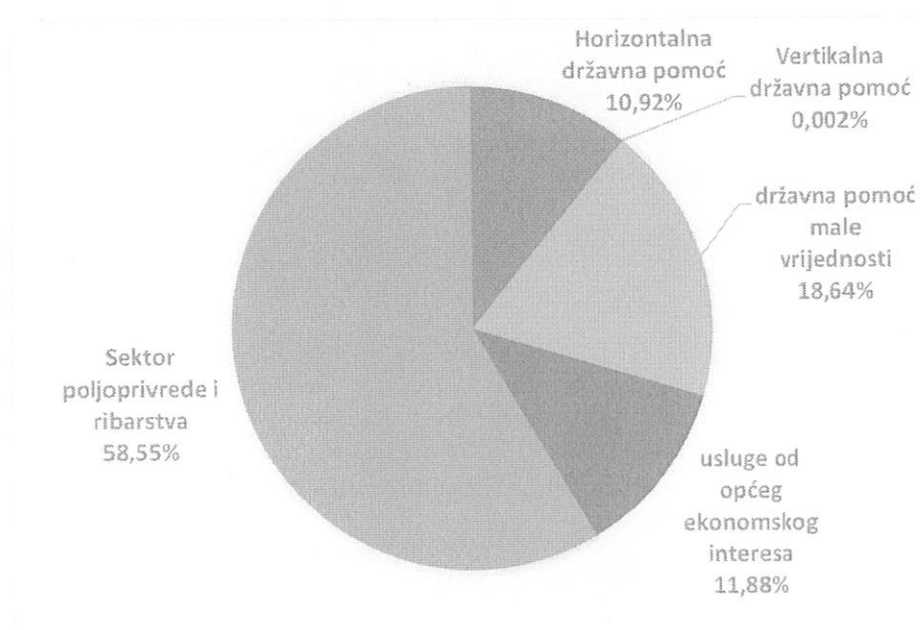
Državna pomoć **male vrijednosti** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **18,64%** i iznosi **89.617.759 KM** ili **45.716.797,02 €**.

Državna pomoć za obavljanje **usluga od općeg ekonomskog interesa** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **11,88%** i iznosi **57,113.972 KM** ili **29.135.607,65 €**.

Državna pomoć **u oblasti poljoprivrede i ribarstva** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **58,55%** i iznosi **281.496.221 KM** ili **143.606.141,63 €**.

Navedene podatke ilustrirat ćemo u sljedećem grafikonu:

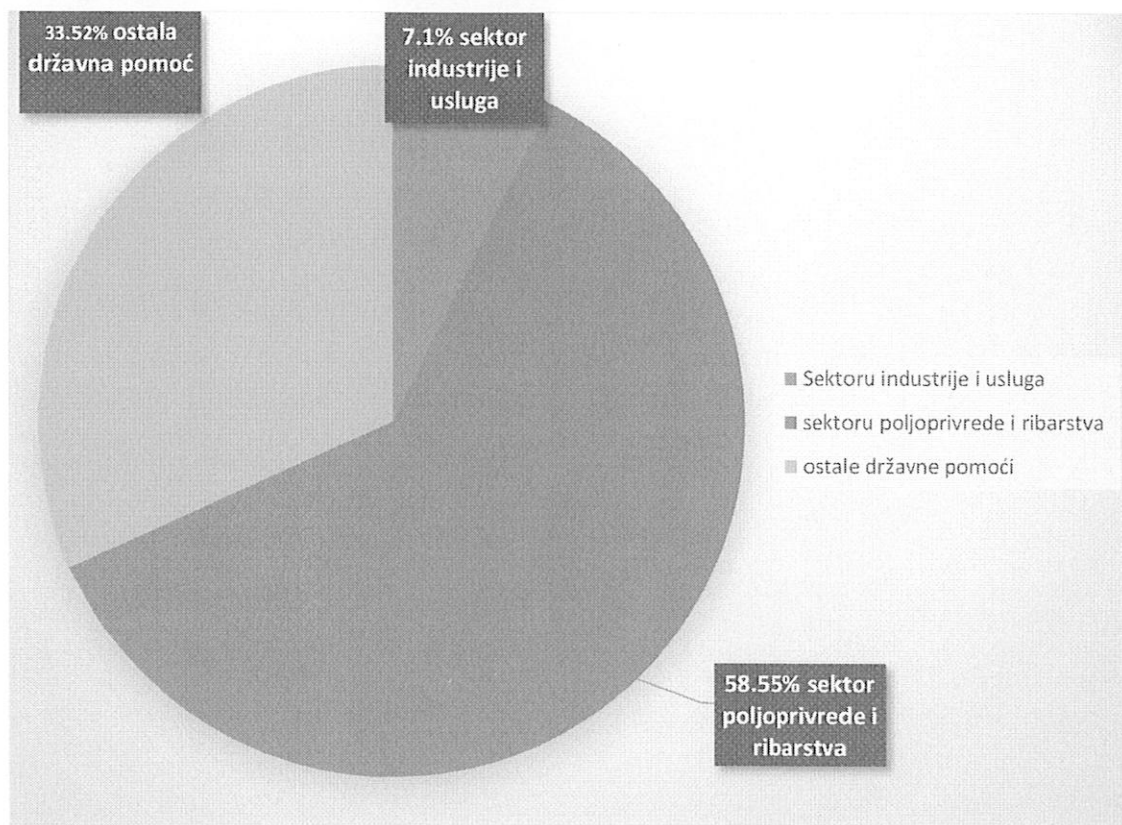
Grafikon 3.2. Pregled dodijeljene državne pomoći po obliku/kategorijama u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

S obzirom da se, prema metodologiji EU za potrebe izvještavanja o dodijeljenoj državnoj pomoći, ista dijeli na dvije osnovne vrste pomoći: **državnu pomoć u sektoru industrije i usluga** (horizontalna, vertikalna i za promoviranje regionalnog razvoja) i **državnu pomoć u poljoprivredi i ribarstvu**, za koju vrijede posebna pravila i uslovi dodjele.

U grafikonu 3.3. prikazano je učešće dodijeljene državne pomoći za sektor industrije i usluga i za sektor poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.

Grafikon 3.3. Učešće dodijeljene državne pomoći za sektor industrije i usluga, sektor poljoprivrede i ribarstva i ostale državne pomoći (*de minimis* i državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa) u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Sektoru industrije i usluga dodijeljena je državna pomoć u iznosu od **34.135.155 KM** ili **17.413.400,76 €** čime ona učestvuje sa **7,1%** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini.

Dodijeljena državna pomoć u **sektoru poljoprivrede i ribarstva** iznosi **281.496.221 KM** ili **143.606.141,63 €** i čini **58,55%** ukupno dodijeljene državne pomoći u 2022. godini, dok ostale državne pomoći (*de minimis* i državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa) iznose **146.731.731 KM** ili **74.852.404,67 €** i čine **33,52%** ukupno dodijeljene državne pomoći u 2022. godini.

3.3. Ukupno dodijeljena državna pomoć (bez poljoprivrede) u Bosni i Hercegovini po vrsti/instrumentima dodjele

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj propisano je da su vrste, odnosno instrumenti putem kojih se pomoć dodjeljuje:

- a. subvencije/podsticaji, nepovratna pomoć, grantovi
- b. umanjnja ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza;
- c. poreske olakšice;
- d. otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja;
- e. dodjeljivanje zajmova (kredita) sa preferencijalnim kamatnim stopama;
- f. druge vrste/instrumenti dodjele državne pomoći.

Tabela 3.4. Pregled dodijeljene državne pomoći (bez poljoprivrede) po vrsti/instrumentima dodjele u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Rbr.	VRSTA DRŽAVNE POMOĆI	2022 – KM				
		FBiH	RS	BD	VM BiH	Ukupno BiH
a	SUBVENCije / PODSTICAJI, NEPOVRATNA POMOĆ, GRANTOVI	105.433.679	72.181.742	10.191.521	nema podataka	187.806.942
b	UMANJENJA ILI IZUZEĆA OD PRIMJENE FINANSIJSKIH OBAVEZA	0	0	0	nema podataka	0
c	PORESKE OLAKŠICE	0	0	6.501.144	nema podataka	6.501.144
d	DODIJELJENI ZAJMOVI (KREDITI) SA PREFERENCIJALNIM KAMATNIM STOPAMA	3.751.465	0	1.200.000	nema podataka	4.951.465
e	DRUGE VRSTE DODIJELJENE DRŽAVNE POMOĆI	0	0	0	nema podataka	0
UKUPNO		109.185.144	72.181.742	17.892.665	nema podataka	199.259.551

Iz analize naprijed navedenih vrsta dodijeljene državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini možemo vidjeti da su u navedenoj godini bile zastupljene sljedeće vrste državne pomoći:

Subvencije/podsticaji, nepovratna pomoć i grantovi u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći (bez poljoprivrede) u 2022. godini učestvuju sa **94,24%** i iznose **187.806.942 KM** ili **96.024.164,68 €**.

Umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza u 2022. godini nisu evidentirana.

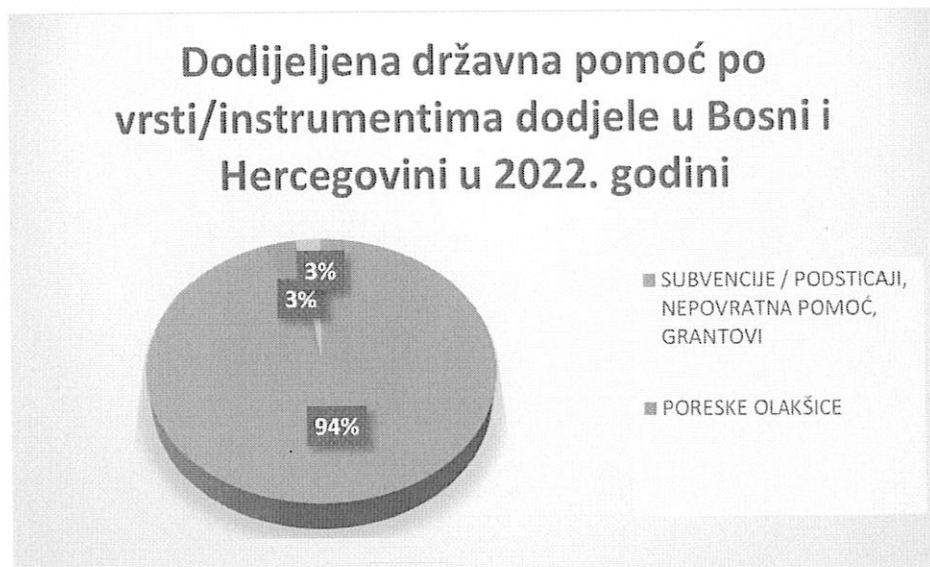
Poreske olakšice u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći (bez poljoprivrede) u 2022. godini učestvuju sa **3,26 %** i iznose **6.501.144 KM** ili **3.316.227,05 €**.

Dodijeljeni zajmovi (krediti) sa preferencijalnim kamatnim stopama u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći (bez poljoprivrede) u 2022. godini učestvuju sa **2,50%** i iznose **4.951.465 KM** ili **2.531.643,85 €**.

Druge vrste dodijeljene državne pomoći u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini nisu evidentirane.

Navedene podatke prikazati ćemo u sljedećem grafikonu:

Grafikon 3.4. Pregled dodijeljene državne pomoći po vrsti/instrumentima dodjele u Bosni i Hercegovini u 2022.

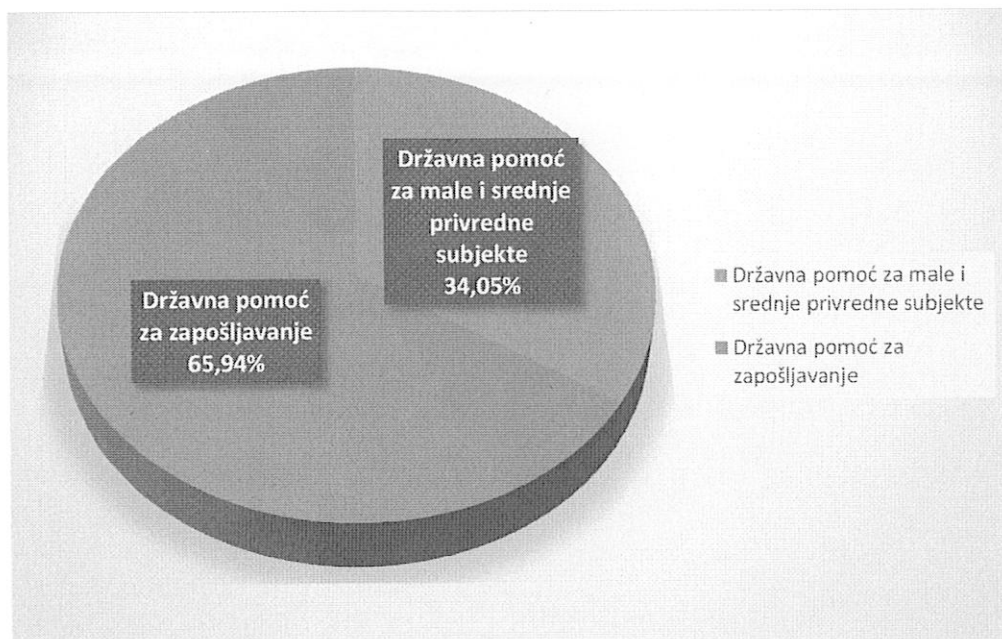
3.4. Struktura horizontalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi horizontalne državne pomoći možemo prikazati u sljedećem pregledu.

Tabela 3.5. Struktura horizontalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Rbr.	STRUKTURA HORIZONTALNE DRŽAVNE POMOĆI	2022 - KM				
		FBiH	RS	BD	VM BiH	Ukupno BiH
1	Za male i srednje privredne subjekte	500.000	0	17.385.060	nema podataka	17.885.060
2	Za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama	0	0	0	nema podataka	0
3	Za zapošljavanje	0	34.135.155	500.000	nema podataka	34.635.155
4	Za zaštitu životne sredine	0	0	0	nema podataka	0
5	Za istraživanje, razvoj i inovacije	0	0	0	nema podataka	0
6	Za usavršavanje	0	0	0	nema podataka	0
7	U oblasti kulture	0	0	0	nema podataka	0
UKUPNO		500.000	34.135.155	17.885.060	nema podataka	52.520.215

Grafikon 3.5. Struktura dodijeljene horizontalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Državna pomoć za male i srednje privredne subjekte u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **34,05%** i iznosi **17.885.060 KM** ili **9.123.151,22 €**.

Državna pomoć za sanaciju i restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama nije evidentirana u 2022. godini.

Državna pomoć za zapošljavanje u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **65,94%** i iznosi **34.635.155 KM** ili **17.667.357,93 €**.

Državna pomoć za zaštitu životne sredine nije evidentirana u 2022. godini.

Državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije nije evidentirana u 2022. godini.

Državna pomoć za usavršavanje nije evidentirana u 2022. godini.

Državna pomoć u oblasti kulture nije evidentirana u 2022. godini.

3.5. Struktura vertikalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi vertikalne državne pomoći možemo prikazati u sljedećem pregledu:

Tabela 3.6. Struktura vertikalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

Rbr.	STRUKTURA VERTIKALNE DRŽAVNE POMOĆI	2022 - KM				
		FBiH	RS	BD	VM BiH	Ukupno BiH
1	U sektoru proizvodnje čelika	0	0	0	nema podataka	0
2	U sektoru vađenja uglja	0	0	0	nema podataka	0
3	U sektoru prometa	0	0	7.605	nema podataka	7.605
4	U oblasti medija	0	0	0	nema podataka	0
5	Za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu	0	0	0	nema podataka	0
UKUPNO		0	0	7.605	nema podataka	7.605

Državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika nije evidentirana u 2022. godini.

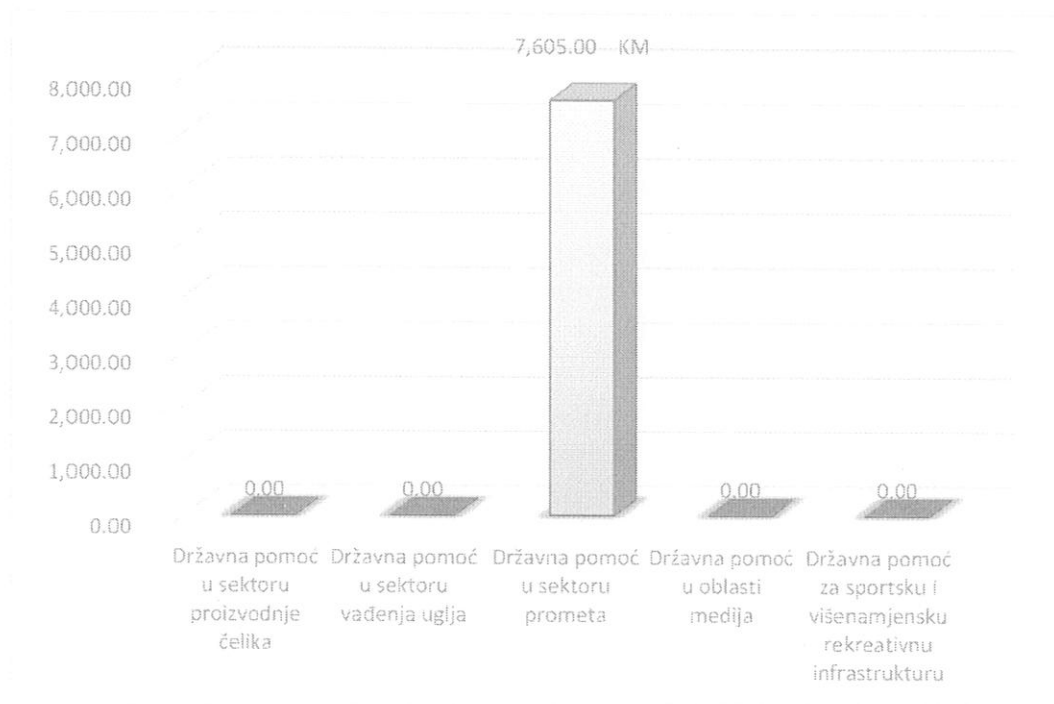
Državna pomoć u sektoru vađenja uglja nije evidentirana u 2022. godini.

Državna pomoć u sektoru prometa u ukupno dodijeljenoj vertikalnoj državnoj pomoći u 2022. godini čini **100%** pomoći u iznosu od **7.605 KM** odnosno **3.879,30 €**.

Državna pomoć u oblasti medija nije evidentirana u 2022. godini.

Državna pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu nije evidentirana u 2022. godini.

Grafikon 3.6. Pregled strukture dodijeljene vertikalne državne pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini

4. ZAKLJUČAK

Godišnji izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini je analitički pregled dodijeljene državne pomoći u 2022. godini i izrađen je na osnovu Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj u 2022. godini, Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2022. godini i Godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine u 2022. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji Bosne i Hercegovine i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine. Informacija sa podacima o dodijeljenoj državnoj pomoći na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2022. godini koju je Vijeću dužno dostaviti Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine do dana 30.6.2022.godine nije dostavljena. Ovako dostavljeni pojedinačni izvještaji entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine konsolidovani su u ovaj jedinstveni izvještaj, ali bez podataka o dodijeljenoj pomoći sa nivoa Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Radi sveobuhvatnosti pregleda i praćenja kretanja dati su i uporedni podaci za odnos sa BDP-om i brojem stanovnika.

U 2022. godini u Bosni i Hercegovini dodijeljena državna pomoć u iznosu od **480.755.772 KM** ili **245.170.540,29 €** što je povećanje u iznosu od **39.226.120, 84 KM**, odnosno **8,88%** u odnosu na 2021. godinu kada je državna pomoć iznosila **441.529.651,16 KM** ili **225.750.518,27 €**, dok je u odnosu na 2020. godinu, kada je državna pomoć iznosila **478.653.188 KM** ili **244.904.657,09 €**, došlo do povećanja u iznosu od **2.102.584 KM** odnosno **0,43%**.

Ukupnu državnu pomoć čini državna pomoć u sektoru industrije i usluga (horizontalna i vertikalna), državna pomoć male vrijednosti (*de minimis* pomoć), državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa i državna pomoć u poljoprivredi i ribarstvu. Udio ukupne državne pomoći u BDP-u je u 2020. godini iznosio **1,40%**, u 2021. godini je iznosio **1,18%**, a u 2022. godini iznosi **1,05%**.

Istovremeno državna pomoć po stanovniku u 2022. godinu iznosi **136,14 KM** što predstavlja povećanje za **8,88%**, odnosno **11,11 KM** u odnosu na 2021. godinu kada je državna pomoć po stanovniku iznosila **125,03 KM**, te povećanje za **0,43%** odnosno **0,59 KM** u odnosu na 2020. godinu, kada je iznosila **135,55 KM** po glavi stanovnika.

U ovom Godišnjem izvještaju, data je analiza za period od tri posmatrane godine, od 2020. do 2022. godine, iz koje zaključujemo da je došlo do povećanja državne pomoći u odnosu na prethodnu godinu i do neznatnog povećanja u odnosu na 2020. godinu, te da i dalje dominira horizontalna nad vertikalnom (sektorskom) državnom pomoći, što se smatra pozitivnim kretanjem. Analizu navedenih podataka detaljno smo dali u tački 3.1. ovog Godišnjeg izvještaja.

Državna pomoć u sektoru industrije i usluga (horizontalna + vertikalna) u 2022. godini dodijeljena je u apsolutnom iznosu **86.662.975 KM** ili **44.206.696,88 €** čime ona učestvuje sa **18,02%** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini.

Sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2022. godini dodijeljena je državna pomoć u apsolutnom iznosu od **281.496.221 KM** ili **143.606.141,63 €** i čini **58,55%** ukupno dodijeljene državne pomoći u 2022. godini.

Državna pomoć **male vrijednosti** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **18,64%** i iznosi **89.617.759 KM** ili **45.716.797,02 €**, dok državna pomoć za obavljanje **usluga od općeg ekonomskog interesa** u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **11,88%** i iznosi **57.113.972 KM** ili **29.135.607,65 €**.

Horizontalna državna pomoć u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **10,92%** i iznosi **52.520.215 KM** ili **26.792.189,80 €**, dok **vertikalna** državna pomoć u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuje sa **0,002%** i iznosi **7.605 KM** ili **3.879.55 €**.

Među vrstama/instrumentima korištenim za dodjelu državne pomoći dominiraju subvencije/podsticaji, nepovratna pomoć i grantovi, koji u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2022. godini učestvuju sa **94,24%**.

Neophodna je saradnja sa organima za provođenje, sa davaocima i korisnicima državne pomoći i sa drugim relevantnim tijelima, a u cilju jačanja svijesti davalaca i promoviranja obaveze blagovremenog podnošenja prijave državne pomoći u postupku prethodog (*ex ante*) odobrenja s obzirom da je svijest o važnosti državne pomoći na veoma niskom nivou.

Vijeće je u svom Programu rada za 2023. godinu predvidilo aktivnosti na podizanju svijesti i znanja o ulozi politike i prava državne pomoći i to kroz sačinjavanje preporuka o tome na koji način bi postojeći sistem dodjele državne pomoći mogao biti poboljšan, izgrađen kao efikasan model za jačanje konkurentnosti domaće privrede javnim sredstvima i kroz konstruktivne sastanke sa organima za provođenje i davaocima državne pomoći te kroz saradnju s medijima i širom javnosti.

Na kraju ističemo da je u toku proces usklađivanja zakonodavstva iz oblasti državne pomoći u Bosni i Hercegovini sa pravnom stečevinom EU (*acquis-em*), prije svega sa sekundarnim izvorima prava EU koji su izmijenjeni u periodu 2012.-2014., a sve u cilju uspješnog provođenja reforme sistema državne pomoći što podrazumijeva preusmjeravanje ograničenih javnih finansijskih resursa u ekonomski samoodržive projekte, s potencijalom da podstaknu razvoj i zapošljavanje, te postepeno smanjivanje subvencija sektorima i kompanijama koje ostvaruju ekonomski gubitak.

Izvještaj sačinio:

Sekretarijat Vijeća za državnu pomoć Bosne i Hercegovine

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
STATE AID COUNCIL**

Polazeći od navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Godišnjeg izvještaja o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Godišnji izvještaj o državnoj pomoći u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.
2. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj:
Datum:

Predsjedavajuća Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
STATE AID COUNCIL**

Polazeći od navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Godišnjeg izvještaja o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2022. godini donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Godišnji izvještaj o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2022. godini.
2. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj:
Datum:

Predsjedateljica Vijeća ministara BiH
Borjana Krišto

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
STATE AID COUNCIL**

Полазећи од наведеног, предлаже се Савјету министара Босне и Херцеговине, да након разматрања Годишњег извјештаја о државној помоћи у Босни и Херцеговини у 2022. години донесе сљедећи:

ЗАКЉУЧАК

1. Усваја се Годишњи извјештај о државној помоћи у Босни и Херцеговини у 2022. години.
2. Овај Закључак ступа на снагу даном доношења.

Број:
Датум:

Предсједавајућа Савјета министара БиХ
Борјана Кришто